

Huvudman

Internationella Engelska Skolan i
Sverige AB
info@engelska.se

Beslut

Datum 2024-11-21

Dnr SI 2023:8657

Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Internationella engelska skolan Hässelby i
Stockholms kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 29 maj 2024

Beslut

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 1 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Internationella Engelska Skolan i Sverige AB avseende brister rörande betygssättning.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2024 genomfört en tillsyn av Internationella Engelska Skolan Hässelby (IES Hässelby) i Stockholms kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande undervisning, betygssättning samt grundläggande förutsättningar för skolenheten.

Skolinspektionen har den 29 maj 2024 beslutat att förelägga Internationella Engelska Skolan i Sverige AB senast den 14 oktober 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande andelen engelskspråkig undervisning, anställning av lärare samt beslut om betyg och betygskatalog. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Internationella Engelska Skolan i Sverige AB en anmärkning avseende brister i att elever ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare.

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB har den 14 oktober 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Internationella Engelska Skolan i Sverige AB har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen.

Motivering av beslutet

Avstående från ingripande

Betygsättning och betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut av den 29 maj 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister vad gäller beslut om betyg och dokumentation av betyg vid IES Hässelby. Av utredningen framgick att betyg i modersmål inte beslutats av undervisande lärare höstterminen 2023, att rektorn hade undertecknat betyg som medbedömande lärare, trots att rektorn inte är anställd som lärare samt att det inte framgick om ett struket betyg var en ändring eller en rättelse.

Huvudmannen uppger i sin redovisning av vidtagna åtgärder i huvudsak följande. Rektorn har för att se till att betygsättning sker i enlighet med skollagstiftningens krav säkerställt att det är legitimerade lärare i engelska som undertecknat betygen samt signerat i betygskatalogen avseende vårterminen 2024. Rektorn kommer fortsättningsvis inte att ta rollen som medbedömande lärare vid betygsättning eftersom hon endast är anställd som rektor. Rektorn har också säkerställt att när ett betyg stryks ska det finnas en anteckning om det är fråga om en rättelse eller ändring och vilket datum som åtgärden vidtagits samt att bestämmelserna om rättelse och ändring i övrigt är uppfyllda. Rektorn och huvudmannen har säkerställt att de undervisande lärarna i modersmål undertecknat sina respektive betyg om de uppfyller kraven för att få göra detta. Betygen har bilagts redovisningen.

Av ingivet utdrag ur betygskatalog för vårterminen 2024 framgår att rektorn, tillsammans med två andra lärare, undertecknat två betyg. Huvudmannen har i en komplettering uppgett att rektorn signerat betygskatalogen på grund av att siffran 3 har behövt sättas då det finns elever som har haft anpassad studiegång. Rektorn har uppfattat att siffran 3 är ett beslut om betyg som endast hon som rektor kan sätta då det är hon som har fattat beslut om att eleven inte ska undervisas i ämnet genom beslut om anpassad studiegång.

Av samma betygskatalog framgår även att betyget för två elever vårterminen 2024 ändrats av betygssättande läraren, med kommentaren "korrigerig 2024-06-07", respektive "korrigerig 24-06-03". Ändringen är genomförd samma dag som det tidigare betyget sattes.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.

Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen).

Bestämmelserna i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen gäller inte för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning som avses i 2 kap. 17 § skollagen (6 kap. 5 § skolförordningen). Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövligt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras (3 kap. 19 § skollagen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Med beslut om betyg avses beslut att sätta betyg och inte sätta betyg när underlag för bedömning av en elevs kunskaper saknas på grund av elevens frånvaro. Det ska framgå om ett betyg har satts innan eller efter det att ett ämne har avslutats. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen [2011:185]).

Statens skolverk får meddela ytterligare föreskrifter om utformningen av betygskatalog, terminsbetyg, slutbetyg och betyg efter provning (6 kap. 23 § skolförordningen).

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur (7 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygskatalog).

Bestämmelser om rättelse av betyg och om ändring av uppenbart oriktiga betyg finns i 3 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800). Rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 §. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygskatalog).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortsatt finns brister i arbetet med beslut om betyg och dokumentation av betyg vid IES Hässelby. Av betygs katalogen för vårterminen 2024 framgår att rektorn undertecknat två betyg tillsammans med två andra lärare, då hon trodde det var nödvändigt att göra det när elever har haft anpassad studiegång. Rektorn ska dock enbart besluta om betyg på de grunder som framgår av 3 kap. 16 § andra stycket skollagen. Skolinspektionen konstaterar vidare att de ändringar eller rättelser som gjorts i betygs katalogen för vårterminen 2024 inte har skett i överensstämmelse med författningarnas eftersom det inte framgår huruvida det rör sig om ändring eller rättelse.

Vad gäller övriga konstaterade brister i Skolinspektionens föreläggande av den 29 maj 2024 framgår inte annat än att rektorn numera ser till att skolan uppfyller författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Internationella Engelska Skolan i Sverige AB:s verksamhet vid IES Hässelby uppfyller inte författningarnas krav vad gäller betygssättning.

Utredningen visar inte att bristerna har negativa konsekvenser för elevernas utbildning. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som ringa och finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Engelskspråkig undervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut av den 29 maj 2024 bedömde Skolinspektionen att det under läsåret 2023/24 fanns brister vad gäller andelen engelskspråkig undervisning vid IES Hässelby. Eleverna i årskurs 5 respektive 6 fick mer än hälften av sin sammanlagda undervisningstid på engelska. IES Hässelby har årskurserna 4–9.

Huvudmannen uppger i sin redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet att skolan har gjort förändringar i timplanen som gäller från och med starten på läsåret 2024/25. Högst hälften av

undervisningen som ges till en elev under läsåret ges på engelska. Huvudmannen har bilagt timplanen till sin redovisning där andelen sammanlagd undervisningstid på svenska framgår på klassnivå. Andelen undervisning på svenska varierar mellan årskurserna, från 55,7 procent till 71,54 procent.

Rättslig reglering

Skolinspektionen får efter ansökan besluta att en huvudman får anordna delar av undervisningen på engelska för elever om

1. undervisningens innehåll och utformning säkerställer att eleverna får tillräckliga kunskaper i svenska för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i matematik, svenska, svenska som andraspråk, samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen samt betygskriterierna i samtliga ämnen,

2. de lärare som undervisar på engelska uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § eller 17 § skollagen och

3. om utbildningen håller god kvalitet.

Beslutet ska avse en viss skolenhet. Beslutet får återkallas om villkoren enligt första stycket inte längre är uppfyllda.

Enligt 6 § språklagen (2009:600) har det allmänna ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas (9 kap. 18 § skolförordningen [2011:185]).

Under den sammanlagda tiden som en elev får engelskspråkig undervisning enligt 18 § får högst hälften av undervisningen ges på engelska (9 kap. 19 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Internationella Engelska Skolan i Sverige AB brutit mot bestämmelserna när det gäller andel engelskspråkig undervisning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anställning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut av den 29 maj 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister på IES Hässelby vad gäller anställning av lärare som saknar lärarlegitimation. Lärare som saknade lärarlegitimation har anställts tills vidare, utan att undantagsbestämmelse varit tillämplig.

Huvudmannen uppger i sin redovisning följande. Rektorn för IES Hässelby kommer framöver endast att anställa lärare med legitimation, då lärare anställts utan tidsbegränsning, utom i de fall då undantagsbestämmelserna i skollagen är tillämpliga. De lärare som anställts tills vidare på skolan från och med den 29 maj 2024 och fram till och med den 7 oktober 2024 har samtliga svensk lärarlegitimation. Som bilaga till sin redovisning har huvudmannen bilagt kopia av lärarlegitimationen för de lärare som anställts tills vidare under ovannämnda period.

Rättslig reglering

Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk om språkundervisning om läraren har en utländsklärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och kompetens att undervisa på det främmande språket (2 kap. 17 § skollagen). Med visst främmande språk avses engelska (1 kap. 3 § förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare).

Om det inte finns någon som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning att tillgå inom huvudmannens organisation eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får som huvudregel bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

Som huvudregel får endast den som har legitimation anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Även en lärare som ska bedriva undervisning som avses i 17 § får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Internationella Engelska Skolan i Sverige AB brutit mot bestämmelserna när det gäller andel engelsk-språklig undervisning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning ges av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut av den 29 maj 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister vid IES Hässelby när det gäller att undervisningen ska ges av legitimerade och behöriga lärare. Av utredningen framgick bland annat att fjorton lärare saknade svensk lärarlegitimation.

Huvudmannen uppger i huvudsak följande i sin redovisning av vidtagna åtgärder. Flera förändringar i tjänstefördelningen har skett från och med starten av läsåret 2024/25. De lärare som har en utländsk lärarexamen och undervisar på engelska, undervisar inte i språkämnerna. Detta gäller med två undantag. Det ena undantaget rör en tillsvidareanställd lärare som undervisar i ämnet engelska, läraren studerar för att erhålla svensk lärarlegitimation. Det andra undantaget rör visstidsanställd lärare som vikarierar i ämnet spanska för en behörig lärare som kommer att återgå i tjänst i augusti 2026. Rektor annonserar för närvarande efter en behörig lärare i spanska.

Vidare uppger huvudmannen att så långt det är möjligt undervisar legitimerade lärare endast i de ämnen och årskurser de har behörighet att undervisa i enligt sin lärarlegitimation. Avseende andra ämnen än språkämnerna har rektorn försökt att rekrytera behöriga och legitimerade lärare i samtliga ämnen där sådana saknats. Detta avser ämnena hem- och konsumentkunskap, NO samt SO. När sådana lärare inte har gått att finna har rektorn visstidsanställt obehöriga lärare som undervisar med stöd av 2 kap. 18 § skollagen. Rektorn har, med stöd av 2 kap. 18 § skollagen, även använt sig av legitimerade lärare som är behöriga i ämnet men inte för aktuell årskurs alternativt är behöriga i andra ämnen. Dessa lärare är, enligt huvudmannen lämpliga och har i så hög utsträckning som möjligt en utbildning som motsvarar en utbildning som är behörighetsgivande. Enligt redovisning har rektorn även omfördelat befintliga lärare inom verksamheten så långt det varit möjligt utifrån lärarnas tjänster. Vidare har rektorn tagit fram utvecklingsplan för lärare i syfte att söka svensk lärarlegitimation.

Huvudmannen har bifogat rekryteringsannonser samt aktuell tjänstefördelning till stöd för sitt yttrande.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om läraren har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och kompetens att undervisa på det främmande språket (2 kap. 17 § skollagen). Med visst främmande språk avses engelska (1 kap. 3 § förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får som huvudregel bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver (prop. 2009/10:165, s. 262, 269 och 649). Vidare anges att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165, s. 261). Att en skola har tillräckligt med lärarresurser, både vad gäller omfattning och kvalitet, är en central förutsättning för att elever ska kunna få sin rätt till utbildning tillgodosedd och för att utbildningen i övrigt ska hålla en hög kvalitet (prop. 2013/14:112, s.47).

För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268f).

Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20, s. 84 f). Beträffande

bestämmelsens andra stycke anges att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

Skolinspektionens bedömning

Av redovisningen framgår att huvudmannen har genomfört en tjänstefördelning av flera lärartjänster för att möta de brister som framgick av beslut den 29 maj 2024. Det framgår emellertid att det fortsatt finns lärare på skolan som saknar behörighet att undervisa. Skolinspektionen konstaterar samtidigt att huvudmannen dels genom flera rekryteringsannonser i ämnena där det saknas behöriga lärare, dels genom förändring i tjänstefördelning av befintlig personal försökt se till att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser.

Ytterligare förändringar är enligt huvudmannen planerade, exempelvis genom utvecklingsplan för lärare, i syfte att söka svensk lärarlegitimation. Mot ovanstående bakgrund bedömer Skolinspektionens att Internationella Engelska Skolan i Sverige AB inte bryter mot författningarnas krav, vad gäller att undervisning ges av legitimerade och behöriga lärare vid IES Hässelby.

Beslutet har fattats av utredaren Tonny Johansson.

Utredaren Luca Nesi har varit föredragande i ärendet.